

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 6483 від 29.12.2021
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок на території населених пунктів з метою увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини»

У проекті з метою «створення законодавчого підґрунтя для увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, що загинули під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України у Донецькій та Луганській областях» (п. 1 пояснювальної записки до нього), пропонується внести відповідні зміни до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» (далі – Закон). У цих змінах: встановлюється, що «розміщення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок для увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, що загинули під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України у Донецькій та Луганській областях, здійснюється відповідно до Порядку встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок на території населених пунктів з метою увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, затвердженого Кабінетом Міністрів України» (новий абзац ч. 2 ст. 21 Закону); Кабінету Міністрів України також надаються повноваження щодо затвердження Порядку встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дошок на території населених пунктів з метою увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини (далі – Порядок) (новий п. 4 ч. 1 ст. 6 Закону). У новій частині 3 ст. 34 Закону визначається, що Порядок розміщення малих архітектурних форм, передбачених Правилами благоустрою населеного пункту, має узгоджуватися з Порядком.

Прийняття проекту, на думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, «сприятиме законодавчому врегулюванню організації увічнення та вшанування пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини...»; «матиме позитивний вплив на інтереси ветеранів війни, сімей загиблих захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, сприятиме консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, популяризації та формуванню позитивного образу ветерана» (п. 8 пояснювальної записки до нього).

Проект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

Головне управління, у цілому підтримуючи необхідність увічнення пам'яті осіб, які загинули при захисті Батьківщини, водночас, проаналізувавши проект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження та пропозиції.

1. Зі змісту проекту випливає, що Кабінет Міністрів України затверджує положення Порядку встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дошок на території населених пунктів *з метою увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини* (новий пункт 4 ч. 1 ст. 6 Закону), яким врегульовуються питання розміщення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок для увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, що загинули під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України у Донецькій та Луганській областях, що уточнюється у новому абзаці ч. 2 ст. 21 Закону. Тобто, назва Порядку виглядає ширшою, ніж сфера його дії. При цьому, зі змісту нового абзацу ч. 2 ст. 21 Закону вбачається незрозумілим, чи це вичерпний перелік осіб, увічнення пам'яті яких регулює Порядок, чи ні. Крім цього, поза увагою Порядку залишається інша категорія осіб, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Водночас зазначимо також, що, на думку Головного управління, доречнішим виглядає затвердження відповідного нормативно-правового акту універсального характеру щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок *як для увічнення пам'яті осіб, які зазначені у новому абзаці ч. 2 ст. 21 Закону, так і для увічнення пам'яті інших видатних осіб та історичних подій*.

2. Вважаємо також, що було б доцільним визначити безпосередньо у Законі головні положення, які мають бути включені до нього: перелік осіб, пам'ять яких увічнюється відповідно до Порядку; орган, який приймає рішення про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної та інформаційної дошки; джерела фінансування тощо (за аналогією, наприклад, із визначенням у абз. 1 ч. 2 ст. 34 Закону змісту Правил благоустрою території населеного пункту).

3. У новій частині 3 ст. 34 Закону передбачається, що порядок розміщення малих архітектурних форм (далі – МАФ), передбачених Правилами благоустрою

населеного пункту, має бути узгоджений з Порядком. Проте звертаємо увагу, що відповідно до чинних до абзаців 1, 2 ч. 2 ст. 21 Закону «мала архітектурна форма - це елемент декоративного чи іншого оснащення об'єкта благоустрою» (альтанки, павільйони, навіси; паркові арки, колони (колонади); вуличні вази, вазони і амфори; декоративна та ігрова скульптура; вуличні меблі (лавки, лави, столи); сходи, балюстради; огорожі, ворота, ґрати; у тому числі й *інформаційні стенди, дошки, вивіски*); «розміщення малих архітектурних форм здійснюється відповідно до цього Закону за рішенням власника об'єкта благоустрою з дотриманням вимог законодавства, норм і правил». Таким чином, із проекту випливає, що *пам'ятні знаки, меморіальні дошки*, які встановлюються на території населених пунктів з метою увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, належать до МАФ, що бажано визначити чіткіше (наприклад, як це вже передбачено щодо *інформаційних дошок*).

4. У п. 5 пояснювальної записки до проекту зазначається, що реалізація проекту «не потребуватиме додаткових видатків з державного чи з місцевих бюджетів». Проте, при цьому, не враховується, що частина пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дошок для увічнення пам'яті осіб, які брали участь у захисті Батьківщини, може бути встановлена за рахунок державного і місцевих бюджетів. У зв'язку з цим звертаємо увагу на необхідність дотримання вимог ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України (далі – БК) щодо надання належного фінансово-економічного обґрунтування до проекту. Крім цього, згідно з вимогами вказаних статей Регламенту Верховної Ради України та БК у разі, якщо внесення проекту призведе до зміни показників бюджету, які передбачають збільшення витрат бюджету або зменшення надходжень до нього, до проекту мають подаватися пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: С. Кузнєцова, Н. Лебедь

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тихонюк Світлана Андріївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D5283300BA9D9A00
Дійсний до: 22.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2022/40208 від 11.02.2022

833500